

Спеціалізованій вченій раді Д 26.870.01

Національної академії статистики, обліку та аудиту

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Глуценка Андрія Миколайовича

"Статистичне забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах", подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.10 – статистика

1. Актуальність теми дослідження.

Сучасний стан української економіки характеризується підвищеною мінливістю умов господарювання. Негативні економічні процеси, зокрема високі темпи інфляції та девальвації національної валюти, призводять до суттєвого погіршення фінансового становища підприємств. У такій ситуації своєчасне реагування на несприятливі зміни у зовнішньому середовищі й проведення відповідного корегування діяльності функціональних підсистем у внутрішньому середовищі є необхідною передумовою для забезпечення подальшого розвитку компанії. В цьому разі механізм корпоративного управління повинен базуватися на достовірній інформації про стан підприємства та поточні ринкові тенденції, а основою для прийняття ефективних рішень повинна слугувати відповідна система статистичного забезпечення управління.

Виходячи з цього, варто зазначити, що важливим напрямом сучасних наукових досліджень є обґрунтування теоретико-методологічних засад статистичного забезпечення управління змінами, яке спрямовано на адаптацію підприємств до роботи в складних умовах конкурентного зовнішнього середовища. Тому тема наукової роботи Глуценка А.М. є

Вх. № 323 від 21.10.2016р.
Вашій секретар Зоріца О.А.

актуальною і має важливе науково-методологічне та практичне значення, оскільки присвячена удосконаленню концептуальних засад статистичного забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах й формуванню рекомендацій щодо їх практичного застосування.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Наукова робота виконана в рамках науково-дослідної роботи кафедри бізнес-статистики та економічної кібернетики Донецького національного університету імені Василя Стуса за темою "Статистичне забезпечення стратегій соціально-економічного розвитку регіону на інвестиційно-інноваційній основі" (№ державної реєстрації 0111U008156). Внесок автора полягає в розробці статистичного забезпечення управління змінами за функціональними підсистемами підприємства.

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність.

Основні результати дисертації – наукові положення, висновки та рекомендації, що виносяться на захист, є достатньо обґрунтованими. Це підтверджується значним обсягом опрацьованих матеріалів та глибоким вивченням наукових підходів щодо управління змінами на підприємстві.

Наукові результати дослідження базуються на даних фінансової звітності металургійних підприємств, офіційної статистичної інформації Державної служби статистики України, Державної фіскальної служби України, World Steel Association, МВФ та інших міжнародних організацій. Автор вміло використовує багатий арсенал статистичних методів дослідження, зокрема метод узагальнюючих показників, багатовимірну середню, SPACE-аналіз, метод аналізу ієрархій, кореляційно-регресійний аналіз.

Загалом висновки та рекомендації за результатами дослідження є логічними, аргументованими і узгодженими. Теоретико-методологічні та методичні новації, запропоновані в дисертації, спрямовані на розвиток як наукових, так і практичних аспектів статистики.

4. Наукова новизна результатів дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленні концептуальних основ статистичного забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах. У рамках вирішення цього завдання автором запропоновано низку пропозицій та рекомендацій, які заслуговують на увагу й відзначаються новизною, зокрема:

- обґрунтовано сутність змін та напрями їх статистичного дослідження на металургійних підприємствах в розрізі функціональних підсистем (с. 13–15);

- охарактеризовано детермінанти змін в металургійній промисловості України та провідних країн – виробників сталі, що в свою чергу дозволило визначити цільові орієнтири розвитку українських металургійних підприємств (с. 29–32);

- сформовано концептуальні засади статистичного забезпечення управління змінами що сприяють удосконаленню процесу прийняття управлінських рішень на металургійних підприємствах (с. 51-58);

- запропоновано модель економічної діагностики, яка дозволяє визначити спрямованість змін в функціональних підсистемах металургійних підприємств (с. 63–73);

- розроблено методичний підхід до інтегрального оцінювання змін, який допомагає охарактеризувати загальну тенденцію розвитку металургійних підприємств (с. 94–108);

- побудовано моделі вимірювання зв'язку між чистим доходом та показниками змін у внутрішньому середовищі металургійних підприємств та визначено втрати від недовикористання економічного потенціалу (с. 113-128);

- удосконалено підходи до прогнозування фінансових результатів діяльності металургійних підприємств за рахунок обґрунтування регресійних моделей зв'язку чистого доходу з показниками змін у зовнішньому середовищі (с. 130–139);

– сформовано статистичне забезпечення для розробки стратегій розвитку металургійних підприємств на основі методу SPACE-аналізу (с. 141–158).

Кількість і науковий рівень положень наукової новизни є достатніми на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

5. Практичне значення одержаних результатів.

Практичне значення одержаних результатів визначається тим, що отримані висновки та рекомендації придатні до використання у практичній діяльності металургійних підприємств, органів державної статистики, у навчальному процесі у вищих навчальних закладах.

Основні положення дисертації мають широкий спектр застосування, зокрема:

– Дніпровським металургійним комбінатом (довідка № 01/ЮВ-150 від 04.07.2016 р.) та Єнакієвським металургійним заводом (довідка № 73/72-345 від 16.05.2016 р.) при інтегральному оцінюванні змін, обґрунтуванні стратегій розвитку та прогнозуванні чистого доходу;

– у діяльності ТОВ "КУА АПФ "Альтана Інвестмент Менеджмент" (довідка № 315 від 27.10.2015 р.) при проведенні економічної діагностики змін в функціональних підсистемах підприємств;

– в аналітичній роботі Головного управління статистики у Вінницькій області (довідка № 01-03/4118 від 27.05.2016 р.);

– у навчальному процесі Донецького національного університету імені Василя Стуса при викладанні дисциплін «Економічна статистика» і «Статистичне забезпечення управління» (довідка № 93/01-08/01.13 від 10.05.2016 р.).

6. Повнота викладення результатів наукових досліджень в опублікованих працях.

Одержані в дисертації висновки, результати і положення наукової новизни повністю викладені у 12 наукових працях загальним обсягом 6,10 друк. арк., з яких особисто автору належить 5,45 друк. арк., у тому числі 7

статей – у наукових фахових виданнях України, з них 6 статей – у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних. Результати проведеного дослідження пройшли апробацію на 6 науково-практичних конференціях. Обсяг і кількість опублікованих наукових праць відповідає встановленим вимогам щодо публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

7. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

У цілому дисертаційна робота Глуценка Андрія Миколайовича має цілісну структуру і є завершеним самостійним науковим дослідженням. Однак, разом із зазначеним, вона містить, окремі положення, які можуть слугувати приводом для появи дискусій у науковому середовищі. Щодо зауважень, то вони такі:

1. Наведене визначення змін на металургійних підприємствах не дозволяє встановити, зміни в яких процесах чи явищах є об'єктом статистичного дослідження (с. 12–13).

2. В роботі відсутнє обґрунтування доцільності поділу аналітичного інструментарію статистичного забезпечення управління змінами на три групи: «економічна діагностика», «методи аналізу» та «методи моделювання». Крім того, не відображено зв'язок між зазначеними групами методів, адже методи моделювання є одночасно методами аналізу, а економічна діагностика може виконуватися як із залученням методів аналізу, так і за допомогою методів моделювання (с. 53).

3. Схема концептуальних засад статистичного забезпечення управління змінами не узгоджена із класифікацією спрямованості змін. Так, в якості очікуваного результату від практичного використання сформованих засад статистичного забезпечення управління змінами вказано «збереження поточних конкурентних позицій» та «сталий розвиток підприємства в майбутньому», що відповідає «нейтральному» та «прогресивному» характеру змін, тоді як «регресивні» зміни не враховано (с. 53, 73).

4. Аналіз інтегрального коефіцієнту змін виглядає недостатньо коректним, адже цей показник є синтетичним і тому його динаміка не є показовою. Більш доцільно було б характеризувати тенденції реальних економічних процесів, закладених в розрахунок інтегрального коефіцієнту змін (с. 107–108).

5. В якості основного чинника, що зумовлює втрати від недовикористання економічного потенціалу металургійних підприємств, вказано «кризові періоди в розвитку світової металургії», тоді як незадовільний стан виробничої бази української металургійної промисловості залишився поза увагою (с. 127).

6. В роботі мають місце окремі недоліки редакційного характеру.

Однак зазначені недоліки та зауваження не впливають на високу загальну оцінку дисертації, вони не стосуються основного змісту та головних висновків і не знижують її наукової та практичної цінності. В цілому дисертаційна робота представляє собою творче, завершене наукове дослідження, яке заслуговує на схвалення та високу оцінку.

8. Загальний висновок.

Дисертація Глуценка А.М. «Статистичне забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах» є самостійною, цілісною і завершеною кваліфікаційною працею, містить нові наукові результати, які в сукупності розв'язують важливе наукове завдання з удосконалення теоретико-методологічних засад статистичного забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах.

Отримані здобувачем результати мають наукову і практичну значимість. Основні положення змісту дисертації апробовані на науково-практичних конференціях, опубліковані у наукових працях автора та повністю викладені в авторефераті. Обсяг друкованих праць та їх кількість відповідає вимогам щодо публікацій основного змісту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

За змістом і формою дисертаційна робота повністю відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України та пп. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 року, із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19 серпня 2016 р., а її автор – Глущенко Андрій Миколайович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.10 – статистика.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри статистики

ДВНЗ «Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана»

З.П. Бараник

